

ΠΑΡΘΕΝΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Alphonse Karr

Ο εγωισμός παντού (De bas en haut)

Κωμωδία εις πράξιν μίαν

Μετάφραση: Θ. Ι. Κολοκοτρώνης

Παρθενών, Αθήνα

1. τμ. 2, τχ. 12 (Φεβρουάριος 1872), σ. 681-688

2. τμ 2, τχ. 13 (Μάρτιος 1872), σ. 751-757

1. Ο ΕΓΩΙΣΜΟΣ ΠΑΝΤΟΥ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΜΙΑΝ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΚΟΜΗΣ ΚΟΛΟΚΥΘΑΣ, ἀναμένων εἰς μάτην κομη-
τεῖαν καὶ θεόπτωχος.

ΚΥΡΙΟΣ ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ, μεγαλέμπορος νεόπλουτος.

ΚΥΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ, γραφεὺς τοῦ Χονδρέλλου.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ, θαλαμηπόλος τῆς δεσποινίδος Χον-
δρέλλου.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ, θαλαμηπόλος τοῦ Χονδρέλλου.

ΔΗΟΛΑΩΝ, μαῦρος ὑπηρέτης τῆς οἰκίας.

ΔΥΟ ΠΤΩΧΟΙ, εἷς τυφλὸς καὶ εἷς χωλός.

(Ἡ σκηνὴ εἰς Παρισίους.)

ΣΚΗΝΗ Α΄.

(Ὁ Χονδρέλλος εἶναι εἰς τὸ γραφεῖόν του. Ὑ-
πάρχει εἰς τὴν γωνίαν θερμάστρα ἢ ὁποῖα μόλις
ἔχει πῦρ, ἀν καὶ ὁ μῆν ἦναι Μάρτιος. Παρέκει
ἐν παράθῃρον βλέπων εἰς κῆπον.)

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. (Μόνος κρατῶν ἀπεσφρα-
γισμένην ἐπιστολήν.) Ἴδού τρομερὸν
συμβάν... δύο ἄνθρωποι φονευμένοι.
Αὐτὸ θὰ φέρῃ τὸ ἀποτέλεσμα ὥστε νὰ
ἐκπέσωσιν εἰς τὸ χρηματιστήριον αἱ
ὑποθέσεις τῆς ἐταιρίας ταύτης. Μάλι-
στα καθὼς ἔλαβον καὶ τὸ φρόνιμον μέ-
τρον νὰ στείλω πρὸς δημοσίευσιν εἰς
τὰς ἐφημερίδας περιγραφὴν παριστώ-
σαν ἐτι σπουδαιότερον τὸ συμβάν καὶ
ὡς λίαν θορυβώδες... Ἐξοσι ἄνθρω-
ποι φονευμένοι, μείναντες νεκροὶ εἰς
τὸν τόπον... αὐτὸ θὰ ἐνισχύσῃ τὸν ἐκ-
πεσμόν. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἀληθεῖς εἰδήσεις
δὲν θὰ δημοσιευθῶσιν εἰμὴ τὸ ἑσπέρας,
θὰ γίνῃ ἀντίθετος μεταβολὴ πνευμά-
των. Διπλὸν ἐγὼ πρέπει νὰ ἀγοράσω
ὠφελούμενος τοῦ ἐκπεσμοῦ, καὶ νὰ πω-
λήσω τὸ ἑσπέρας. Ἐὰν αὐτὸ τὸ δυστύ-
χημα, αὐτὸ τὸ ἐξαιρετικὸν δυστύχημα δὲν
μὲ κάμῃ νὰ κερδίσω ἑκατὸν χιλιάδας
τάλληρα ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων,
τότε εἰς τί δύναμαι νὰ ὑπερηφανευθῶ;...
Ναί!... Αὐτὸ εἶναι καὶ λέγεται ἐπι-

χείρησις. Τὸ δυστύχημα εἶναι ὅτι κατέστρεψα τὸ ἥμισυ τῆς ζωῆς μου νὰ κάμω μίαν εὐτελῆ περιουσίαν ἀσχολούμενος εἰς μικρὸν ἐμπόριον ἃς εἴπωμεν καὶ μὲ τιμιότητα.

(Εἰσέρχεται ὁ Εὐσέβιος).

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. — Ὁ κύριος κόμης Κολοκύθας ζητεῖ τὴν ἄδειαν εἰς τὴν δύναται νὰ λάβῃ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Κύριον.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. — Ὁ κόμης Κολοκύθας (μὲ ἀπορίαν) ὁ ἴδιος προσωπικῶς... ἐδῶ... βέβαια ναί. Ἄλλὰ δός μοι τὸ φόρεμα τῆς ἐθιμοταξίας. Δὲν εἰμπορῶ νὰ τὸν δεχθῶ μὲ αὐτὸ τὸ ἔνδυμα τοῦ γραφείου. Καὶ διατὶ ὄχι; ἀλλ' ἔχω ἐπίσης καὶ παντοῦφλες καὶ πανταλόνι τῆς πρωΐας. Μὲ χρειάζεται ἐν τέταρτον διὰ νὰ ἐτοιμασθῶ. (Πρὸς τὸν θαλαμηπόλον). Παρακάλεσε τὸν κύριον κόμητα νὰ εἰσέλθῃ.

(Ὁ θαλαμηπόλος ἐξέρχεται. Ὁ Χονδρέλλος, συγκεκλινημένος, συνδανλίζει τὸ πῦρ τῆς θερμάστρας, ρίπτει ἐντὸς πλείοτερα τοῦ δέοντος ξύλα, πλησιάζει δύο πολυθρόνας εἰς τὴν θερμάστραν, ἀναίγει ταχέως τὴν βιβλιοθήκην, λαμβάνει, δῆθεν ὅτι ἀνεγίνωσκε, βιβλίον χρυσοδεδεμένον καὶ κάθηται παρὰ τὴν πυράν. Ὁ Εὐσέβιος ἀγγέλλει ὑψηλοφώνως: Ὁ κύριος κόμης Κολοκύθας! Ὁ Χονδρέλλος προχωρεῖ πρὸς τὸν εἰσερχόμενον, ἀφοῦ πρῶτον ἀπέθεσε τὸ βιβλίον ἐπὶ τῆς τραπέζης).

ΣΚΗΝΗ Γ΄.

ΚΟΜΗΣ, ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. — Θα μὲ συγχωρήσετε, κύριε κόμη, εἰς τὴν δύναται νὰ δέξωμαι ἐνδεδωμένος τόσον ἀμελῶς... βεβαίως εἰς τὴν δύναται νὰ φαντασθῶ ὅτι θὰ εἶχον τὴν τιμὴν...

ΚΟΜΗΣ. — Καλὲ ἀστειεύεσθε; καὶ μήπως δὲν εἶμαι καὶ ἐγὼ μὲ μπότες καὶ μὲ κοντὸν παλτὸν, ὡς Λευίτης καθὼς ἔλεγον ἄλλοτε; Εἴσθε πολὺ καλὰ, ἀκριβέ μου κύριε.

(Ὁ Χονδρέλλος ὀδηγεῖ τὸν κόμητα νὰ καθήσῃ εἰς τὴν ἐτέραν πολυθρόναν καὶ ρίπτει καὶ ἄλλα ξύλα εἰς τὴν θερμάστραν).

ΚΟΜΗΣ. (Καθίσας) — Ἦλθατε εἰς τὸν οἶκόν μου χθὲς τὸ ἑσπέρας. Εἶχα μεταβῆ εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὅπου εἶχα σχεδὸν ἓνα αἰῶνα νὰ ὑπάγω, καὶ ὁ βασιλεὺς εἶχε τὴν καλοσύνην νὰ τὸ παρατηρήσῃ. Μὲ εἶπεν ἅμα μὲ εἶδε. — «Λοιπὸν, κόμη Κολοκύθα, ἐπανέρχεσθε ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην καὶ δὲν σὰς εἶδομεν τὴν ἐβδομάδα ταύτην;» — Ἡ ἀλήθεια εἶναι, φίλε μου, ὅτι ἀποφεύγω τὴν αὐλήν. Ὁ βασιλεὺς, εἶναι ἀληθὲς, μὲ δίδει μὲ λόγια ὅλα τὰ εἶδη τῆς πρεπούσης ἐκτιμήσεως, μάλιστα δύναμαι νὰ εἴπω φιλίας. Αὐτὴ ἡ λέξις συγχωρεῖται εἰς μίαν οἰκογένειαν ὡς τὴν ἰδικήν μου. Ὁ Φραγκίσκος ὁ πρῶτος ἔλεγε: «Βασιλεὺς, πρίγκηψ, μαρκέσιος, εἴμεθα ὅλοι εὐγενεῖς.» Ἡ οἰκογένειά μου εἶναι ἐπίσης ἀρχαία ὡς ἡ τῶν βασιλέων... καὶ εἰς τὴν δύναται νὰ ἀριθμῆ εἰς τὸ δένδρον τῆς κεφαλῆς ἐστεμμένας, δὲν ἀριθμεῖ ἐπίσης οὔτε τρελοὺς, οὔτε βλάκας, οὔτε ἐγκληματίας. Ἐξάπτομαι ὀλίγον ἀλλ' ἔχω δίκαιον.

(Ὁ Χονδρέλλος ρίπτει καὶ ἕτερα ξύλα εἰς τὴν πυράν). Εἶναι σκληρὸν νὰ βλέπη τις ἓνα ἀπόγονον μιᾶς οἰκογενείας, ἣτις ὑπῆρξεν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον στήριγμα τοῦ θρόνου, νὰ μὴ δύναται νὰ καταλάβῃ μίαν καὶ αὐτὸς διοίκησιν διὰ νὰ τακτοποιήσῃ τὰς ὑποθέσεις του· ἐζήτησα μίαν, καὶ ὁ ὑπουργὸς μ' ἀπήντησεν ὅτι δὲν ὑπάρχει κενὴ οὐδεμία διοικήσις ἐπαρχιακῆ. Καὶ σὰς πυρακαλῶ! εἰς ποῖον τὸ λάθος; ἀπήντησα.

(Ἀρχίζει νὰ κάμνη τόση ζέστη ὥστε ὁ κόμης μακρύνεται ὀλίγον τῆς θερμάστρας. Ὁ Χονδρέλλος ἠτοιμάζετο νὰ ρίψῃ καὶ ἄλλα ξύλα).

Μὰ, ἀκριβέ μου φίλε, μὴ ρίπτῃς

πλέον ξύλα εἰς τὴν φωτιά. Ἐὰν ἀληθῶς ἀγαπᾶτε τοὺς φίλους σας, δύναται τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι τοὺς ἀγαπᾶτε ψημένους. Ἀποκρίνομαι λοιπὸν εἰς τὸν ὑπουργόν· «Ποίος πταίει; Πῶς ἡ βασιλεῖα, ἣτις ὀφείλει νὰ θυσιάσῃ τὰ πάντα, παραβλέπει τὰ δικαιώματα τῆς προπούσης ἀνταμοιβῆς εἰς τὴν εὐγένειαν μὲ τοιοῦτον τρόπον καὶ δὲν παραχωρεῖ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν τῆς κοστίζει τίποτε ἀλλὰ πίπτει μόνον εἰς τὴν ῥάχιν τῶν ἐπαρχιῶν; Ὁ βασιλεὺς δὲν σκέπτεται ὅτι ἐγκαταλείπων τὰ δικαιώματά μας ἐγκαταλείπει τὰ ἰδικά του. Ὁ βασιλεὺς εἶναι εὐγενῆς καθὼς ἡμεῖς. Ὁ βασιλεὺς εἶναι εἰς τοῦ κύκλου μας ἐκπληρῶν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ βασιλείως. Αὕτη εἶναι ἡ μόνη διαφορά. Ὁ ἱππότης βασιλεὺς Φραγκίσκος ὁ πρῶτος μὲ ποῖαν χάριν ἔλεγε «Πρύσεξον νὰ ἀποφεύγῃς πάντοτε τὴν ἐνέργειαν ἣτις δύναται νὰ ῥίψῃ τὴν εὐγένειαν εἰς τοὺς κύκλους τῆς ἰσότητος μετὰ τῶν λοιπῶν.» Ἀλλὰ οἱ κόλακες χαλοῦν τοὺς βασιλεῖς, καὶ ἐπὶ τέλους τοὺς κάμνουν νὰ πιστεύσουν ὅτι εἶναι ἀπὸ ζύμην ἀνωτέραν τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων.» Ἀλλὰ αὐτὰ εἶναι περιττά, ἄς τ' ἀφήσωμεν. Ἦλθες λοιπὸν νὰ μὲ ἴδῃς χθὲς διὰ νὰ συνεννοηθῶμεν διὰ τὴν ὑπόθεσιν περὶ ἧς καὶ ἄλλοτε ἐκάμαμεν λόγον.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Περὶ τοῦ γάμου τῶν τέκνων μας.

ΚΟΜΗΣ. Ναί! περὶ τῆς ἐν λόγω ἐνώσεως τοῦ ὑποκόμητος υἱοῦ μου καὶ τῆς κόρης Χονδρέλλου. Καθόσον ἀφορᾷ τὴν προῖκα εἶμεθα σχεδὸν σύμφωνοι.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Δηλαδὴ, ἔκαμα ὅ,τι ἠθελήσατε, σᾶς τὰ ἔδωκα ὅλα.

ΚΟΜΗΣ. Καὶ βεβαίως, ὅταν ὁ ὑποκόμης δίδῃ ὅλην του τὴν εὐγένειαν, θὰ ἦτο λίαν ἀλλόκοτον νὰ διστάσετε εἰς τὸ νὰ παραχωρήσετε ὅλον τὸ χρηματικόν σας· ἐξ ἄλλου δὲν ἦτο καὶ τῆς θέσεώς μας νὰ ἀσχολούμεθα εἰς ἄρθρα καὶ λεπτομερείας ὡς τοὺς προμηθευτάς. Δι' αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως ἐγίνεν ἐν ἄρθρον μόνον. Ὡς πρὸς τοῦτο λοιπὸν εἶμεθα σύμφωνοι. Ἄλλ' εἶναι καὶ τινες ἄλλαι συμφωνίαι

τὰς ὁποίας θέλω σᾶς εἰπεῖ καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἦλθον νὰ σᾶς ἴδω sans façon.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Εἶναι μεγάλη τιμὴ τὴν ὁποῖαν μὲ κάμνετε.

ΚΟΜΗΣ. Ὁ ὑποκόμης θὰ καθήσῃ εἰς τὸν οἶκόν μου μετὰ τῆς συζύγου του, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν θὰ κάμνωμεν ἓνα καλὸν γεῦμα οἰκογενειακόν... ἐννοεῖς γεῦμα ἰδιωτικόν. Αὐτὰς τὰς ἡμέρας θὰ εἶμεθα μεταξὺ μας καθὼς καλοὶ φίλοι.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Εἴσθε πολὺ καλός.

ΚΟΜΗΣ. Ἐχετε τὰς συνηθείας σας, ἔχομεν τὰς ἐθιμοταξίας μας. Ὑπάρχουν εἰς τὴν τάξιν μας ἄνθρωποι οἵτινες δὲν δύνανται, ἐπειδὴ δὲν ἤξεύρουν, νὰ περιποιηθῶν, νὰ ἐκτιμήσουν ὅλα τὰ καλὰ προτερήματα, ὅλας τὰς ἀρετὰς τὰς ὁποίας ὑμεῖς καὶ ἡ κυρία Χονδρέλλου κατέχετε. Προτερήματα καὶ ἀρετὰς κατ' ἐμὲ λίαν σεβαστὰς, χωρὶς νὰ δύναται τις νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ἔχετε συμπεριφορὰν ἐπάνω κάτω... ἐννοεῖτε ἐκτιμωμένην, καὶ μίαν γέννησιν ἐπάνω κάτω (βήχει τεχνικῶς) σπουδαίαν. Τὰ γνωρίζομεν, κύριέ μου, ὅλα· ἀλλ' εἶναι εἰς τὰς σχέσεις μας, καὶ μεταξὺ ἀκόμη τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας μας, τινὲς λίαν ἐπίμονοι εἰς τὴν εὐγένειαν τῆς οἰκογενείας μας ἣτις, εἶναι ἀληθῆς, εἶναι μία τῆς ἀρχαιοτέρων τῆς Γαλλίας, τινὲς, οἵτινες δὲν ἐβάδισαν μὲ τὴν πρόοδον τῆς ἐποχῆς, καὶ ἔχουν τινὰς προλήψεις. Ἐννοεῖς ὅτι δὲν δύναται τις νὰ δυσареσστηθῇ μετὰ τῆς οἰκογενείας του, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἀφ' ἐτέρου δὲν θὰ ὑποφέρω ὥστε νὰ τολμήσῃ τις, ἔστω καὶ ὁ ἐξάδελφός μου πρίγκηψ ἀρχιεπίσκοπος, ἔστω καὶ ὁ θεῖός μου ὁ δούξ Κορράδος, νὰ λείψῃ ἀφ' ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς ὑμᾶς καὶ τὴν κυρίαν Χονδρέλλου...

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Δηλαδὴ θέλετε νὰ βλεπώμεθα ἀπὸ τὴν κλειδωνότρυπαν, κρυφίως.

ΚΟΜΗΣ. Ἀπ' ἐναντίας μὲ ὅλην τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ...

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ἄς τελειώνωμεν, κύριε κόμη, δὲν ὑπάρχει τίποτε τούτου ἀπλούστερον. Ἡ κυρία Χονδρέλλου Δεξωλναὶ καὶ ἐγὼ πηγαίνομεν μόνον ὅπου μᾶς ζη-

τοῦν καὶ ὅπου δὲν μᾶς κρύπτουν. Δὲν θὰ ὑπάγωμεν ποτὲ εἰς τὸν οἶκόν σας. Ἡ θυγάτηρ μας θὰ ἔρχεται νὰ μᾶς βλέπῃ, ὁ υἱός σας θὰ ἦναι ὁ ἀγαπητός μας ὅταν τὴν συνοδεύῃ.

ΚΟΜΗΣ. Βλέπετε ἐκεῖ... Ἴδου ἐπῆρε ἄερα... Ἄλλ' ὄχι! Ἡ κόμησσα καὶ ἐγὼ δὲν θὰ θελήσωμεν ποτὲ νὰ χάσωμεν τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς βλέπωμεν. Ὅτι λέγω εἶναι διὰ σᾶς. Ἐξ ἄλλου ἡ κόρη σας δὲν θὰ εὐκαιρῇ νὰ σᾶς βλέπῃ τόσον συχνά. Αὕτη θὰ ἔχη πλέον νέα καθήκοντα, νέους τρόπους νὰ σπουδίσῃ, νὰ γυμνασθῇ. Ἡ φύσις τῆς ἐπιβάλλει ἐπίσης καὶ τινὰς προσφιλεῖς φροντίδας ἐπ' αὐτοῦ μάλιστα τοῦ ἀντικειμένου ἔχω νὰ σᾶς κάμω τινὰς παρατηρήσεις. Θὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ βαπτίσωμεν τὰ τέκνα.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Κύριε κόμη, μήπως νομίζετε ὅτι δὲν εἴμεθα χριστιανοί; Πολὺ καλά, φθάνει ἕως ἐδῶ. μᾶς ἐκλαμβάνετε ὡς ἀνθρώπους μὴ ἔχοντας ἀνατροφὴν.

ΚΟΜΗΣ. Ἄ! ποσῶς! ἀκριβέ μου, ἀπ' ἐναντίας, ἔνεκα τῆς ἰδικῆς μας κακῆς ἀνατροφῆς σᾶς ἐφάνην ὡς δυσπιστῶν. Βέβαια θὰ βαπτίσουν τὰ τέκνα, ἀλλὰ θὰ ἦναι ἀνάγκη νὰ τοῖς δοθῶσιν ὀνόματα.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Χριστὲ καὶ Παναγία μου! Τί περίεργος. Τὰ ὀνόματα τοῦ πάππου καὶ τῆς μάμμης των.

ΚΟΜΗΣ. Σταθῆτε! Εἶναι εἰς τὴν εὐγενῆ καὶ ἀρχαίαν οἰκογένειάν μας ὀνόματά τινὰ ἱερά, καθιερωμένα. Ὁ πρωτότοκος τῶν ἀρρένων καλεῖται Ῥαῦμόνδος, ἡ πρωτότοκος τῶν θηλέων Ἀδελαῖς.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Τότε, κύριε κόμη, σᾶς ὀνομάζουν Ῥαῦμόνδον;

ΚΟΜΗΣ. Βεβαίως, μάλιστα.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Καὶ ἂν ἦσθε κόρη, θὰ ὀνομάζεσθε Ἀδελαῖς;

ΚΟΜΗΣ. Πρὸς Θεοῦ. ναί!

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Λοιπὸν τότε δὲν εἶναι πλέον ἀνάγκη νὰ ζαλιζώμεθα. Κατὰ τὰ ἔθιμα θὰ ἦσθε ὁ ἀνάδοχος τοῦ πρώτου ἀρρένου, καὶ ἡ σύζυγός μου ἐπίσης. Θὰ τὸ βαπτίσετε δὲ Ῥαῦμόνδον.

ΚΟΜΗΣ. Συγγνώμην. Περὶ ποίων ἔθιμων ὁμιλεῖτε;

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ὅταν λέγω ἔθιμα, νομίζω ὅτι εἶπον παρὰ πολὺ μάλιστα· μόνη αὕτη θὰ ἦναι ἡ διαφορὰ ὅτι δίδουν τὰ ὀνόματα τῶν πάππων συνήθως, ἀλλ' ἀπήντησα καὶ αὐτὸ τὸ ὅποιον λέγετε. Κολοκύθας ὁ πάππος, Κολοκύθας ὁ υἱός, Κολοκύθας ὁ ἔγγονος καὶ τὰ λοιπά...

ΚΟΜΗΣ. Ἄ! ναί! πολὺ καλά... εἶναι ἐν ἔθιμον πατριαρχικὸν καὶ ἔχει καὶ τὸ καλὸν του. Δὲν ἐγνωρίζον αὐτὸ τὸ ἔθιμον. Θὰ ἦναι ἰδιωτικὸν ἔθιμον, τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἔχει τὸ καλὸν του. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα ἐδῶ ἔχει... διαφορὰν. Αὐτὸ δὲν δύναται νὰ γίνῃ. Ἢδη ἐξέλεξα καὶ τὸν ἀνάδοχον καὶ τὴν ἀνάδοχον. Ἀνάδοχοι θὰ ἦναι ὁ θεῖός μου δούξ Κορράδος καὶ ἡ ἐξαδέλφη μου κόμησσα τῆς Ἀλατοπόλεως.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ὁ κύριος κόμης Κολοκύθας ἔχει καρμίαν ἄλλην προσθήκην νὰ κάμῃ;

ΚΟΜΗΣ. Ναί! καθόσον ἀφορᾷ τὰ τέκνα. Θὰ ἀναλάβω τὴν ἀνατροφὴν των, θὰ σᾶς τὰ φέρουν νὰ τὰ βλέπετε ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ἀλλ' ὄχι συχνά... ἐπειδὴ... δὲν ἠξεύρω πῶς νὰ σᾶς τὸ ἐκφράσω... ἔχετε μίαν ζωηρότητα σεῖς οἱ κολιταί, μίαν οἰκειότητα... εἶναι ἀνάγκη νὰ λάβωσι τὰ τέκνα κάποιους τρόπους. Δὲν λέγω, ἄπαγε! ὅτι οἱ τρόποι σας δὲν εἶναι ἐξυῖστοι καθὼς καὶ τῆς κυρίας Χονδρέλλου... Ἄ! καλὰ ποῦ τὸ ἐνθυμήθην! τί σημαίνει τὸ Δεξωλναὶ τὸ ὅποιον εἶδον εἰς τὸ ἐπισκεπτῆριόν σας.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Εἶναι ὄνομα ἐνὸς δάσους ἰδικοῦ μου.

ΚΟΜΗΣ. Αὕτη ἡ γῆ, αὐτὸ τὸ δάσος, εἶναι ὠρισμένον ὑπὸ τοῦ βασιλέως διὰ τίτλου; ἀνήκει εἰς γῆν μαρκεσιῶν, κομήτων, βαρώνων; εἶναι τιποτε τέλος πάντων τιτλικόν;

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ὅχι!

ΚΟΜΗΣ. Το ὑπέθεσα. Ἴδὲ αὐτὸ τὸ Δὲ κάμνει ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἰδιώτας, οἵτινες νομίζουν ὅτι εἶναι σημεῖον εὐγενείας. Οἱ εὐήθεις! τοῖς φαίνεται εὐκολοῦ

νά τὸ πάρον ὅταν τοὺς κάμη ὄρεξις. Κύτταξε τί εἶναι αἱ προλήψεις. Ἐγὼ καὶ σεῖς γελῶμεν δι' αὐτά. Ἄλλ' οἱ χυδαῖοι, ἄνευ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος Δεζωνναί, ὕπερ διὰ σᾶς καὶ ἐμὲ δὲν δεικνύει πλέον τὴν εὐγένειαν, ἀλλ' ἀπλῶς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Χονδρέλλου, θὰ ἐνόμιζον ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ συναφθῇ γάμος μεταξὺ τῶν οἰκογενειῶν μας. Ἡμεῖς ὁμως ὑπὸ τὸ Δεζωνναί θὰ στείλωμεν τὰ προσκλητήρια... Ἡ δεσποσύνη Ῥαλλοῦ, νομίζω;

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Μάλιστα.

ΚΟΜΗΣ. Ποῖος τῆς ἔδωκεν αὐτὸ τὸ ὄνομα; Δὲν μυρίζει ἰδιωτικόν.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Εἶναι τῆς μητρός μου τὸ ὄνομα.

ΚΟΜΗΣ. ὦ Θεέ μου! παντοῦ ἔχουν καλὴν ἐκλογὴν. Χαίρω. Ἐλεγον λοιπὸν ὅτι ἡ δεσποσύνη Ῥαλλοῦ Δεζωνναί δύναται νὰ τὸ μεταχειρίζεται... ἔρχεται (κινεῖ τὴν κεφαλὴν). Οἱ ἰδικοὶ μας θὰ γνωρίζουν εἰς τί συνίσταται, ἀλλ' ἡ τιμὴ τῆς οἰκογενείας θὰ ὑψωθῇ ἀπέναντι τῶν ἰδιωτῶν. Θὰ ὑποθεθῇ τὸ ὀλιγώτερον ὅτι ἡ γῆ Δεζωνναί θὰ ἦναι βαρωνία, καὶ αὐτὸ εἶναι εἰς τὸ κράτος εὐγένεια.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Αὐτὰ εἶναι ὅλα, κύριε κόμη;

ΚΟΜΗΣ. Περιμείνατε ὀλίγον. Ἐλεγον κάτι τι καὶ μὲ διεκόψατε. Ἄ! τὸ ἐνθυμήθη. Ἐλεγον λοιπὸν ὅτι ἡ κυρία Χονδρέλλου καὶ σεῖς, ἔχετε συμπεριφορὰν κατ' ἐμὲ ἐξαισίαν, πλήρη εἰλικρινείας, ἀπλότητος, ἀγαθότητος χωρὶς ἄλλο, τρόπους ὄντως ἀξίων ἀνθρώπων, καθὼς πρέπει φιλέργων, τρόπους τοὺς ὁποίους ἀγαπῶ, τρόπους οἵτινες ἀποδεικνύουν ἀγαθὴν καρδίαν, ἀλλὰ τὰ τέκνα τοῦ ὑποκόμητος Κολοκύθα προσωρισμένα νὰ ζήσωσιν εἰς κύκλον... νὰ ὑπάγουν μίαν ἡμέραν εἰς τὴν αὐλὴν, ἔχουν ἀνάγκην...

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ἐννοῶ. Ὁ κύριος κόμης φοβεῖται μὴ καὶ τὰ τέκνα τῆς δεσποσύνης Χονδρέλλου δὲν ἀποκτήσουν τὴν συμπεριφορὰν τοῦ πάππου των... Πῶς θὰ κάμετε λοιπὸν ὥστε νὰ μὴν ἀποκτήσωσι τὴν συμπεριφορὰν τῆς μητρός

των, ἥτις μετέχει ὀλίγον τῆς ἰδικῆς μας; Θὰ τὴν ἀποχωρίσετε τῶν τέκνων τῆς;

ΚΟΜΗΣ. ὦ! Αἱ γυναῖκες λαμβάνουν ταχύτατα τὴν συμπεριφορὰν τῆς θέσεώς των. Στοιχηματίζω ὅτι εἰς ἕξ μῆνας, θὰ κατασταθῇ μία δούκισσα τελεία κατὰ τὴν συμπεριφορὰν πρὶν παρέλθωσι τρεῖς μῆνες δὲν θὰ γνωρίζετε τὴν κόρη σας.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Αὐτὰ εἶναι ὅλα, κύριε κόμη;

ΚΟΜΗΣ. Ναι! εἴν με διέλαθέ τι, τὸ ὅποῖον θὰ ἦναι ἀπλούστατον, ἔχομεν πάντοτε τὸν καιρὸν νὰ συνδιαλεχθῶμεν.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Τώρα ἦλθε καὶ ἡ σειρά μου, κύριε κόμη. Εἶχον ἄμετρον ἐπιθυμίαν νὰ ἴδω τὴν θυγατέρα μου ὑποκόμησαν, εἶχον ἐπίσης ἐπιθυμίαν καὶ χρηματικῶς νὰ τὴν καταστήσω τοιαύτην, ἀλλ' αἱ ταπεινώσεις ἃς μὲ ζητεῖτε ὑπερέβησαν τὰ ὅρια, καὶ τὸ σύνολον εἶναι πολὺ ἀκριβόν. Ἡ θυγάτηρ μου δὲν θὰ γίνῃ ὑποκόμησσα.

ΚΟΜΗΣ. Ὅταν ἐγὼ ἔλεγον ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἀνάπτει ὡς πυρίτις!

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Καὶ ἐγὼ ὡσαύτως ἔχω μίαν εὐγένειαν. Περιουσία συνηγμένη τιμίως ἀπὸ τὴν βιομηχανίαν καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιχείρησιν ὑποθέσεων ὠφελίμων εἰς τὸν τόπον εἶναι ὡσαύτως μία εὐγένεια.

ΚΟΜΗΣ. Οὐδεὶς ἄλλος εἶναι πλέον ἐμοῦ πεπεισμένος, ἀλλ' ὅτι σᾶς λέγω εἶναι... διὰ τὰ ὄρματα τῶν ἄλλων.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Καὶ τὴν εὐγένειαν τῆς τιμίας ἐργασίας, κύριε κόμη, ἐγὼ τὴν θέτω ὑπεράνω τῆς τῶν διπλωματῶν, καὶ τῆς μεμβράνης, τῆς ὁποίας μεταξὺ μας ἃς μείνη, παρῆλθεν ἡ μῦδα.

ΚΟΜΗΣ. Δὲν τὰ λέγετε αὐτὰ εἰμὴ ἀπὸ ἔξαψιν νομίζω καὶ παρεξήγησιν, σεῖς ὅστις συγκατατίθεσθε νὰ ἀπογυμνωθῆτε διὰ νὰ συγγενεύσετε μὲ αὐτὴν τὴν εὐγένειαν τῆς μεμβράνης, εἰς ἣν σᾶς παρακαλῶ νὰ ἔχετε πλειότερου σεβασμόν, σεῖς ὅστις εἰσθε μέλος τῆς εὐγενείας τοῦ βαλαντίου. Κύριε Χονδρέλλε, ἃς λησμονήσωμεν καὶ οἱ δύο ὑπά-

θεσιν διὰ τὴν ὁποίαν ἐξ ἀδυναμίας κατένευσα νὰ ἀκούω νὰ ὁμιλοῦν.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Εὐχαρίστως, κύριε κόμη μόνον ἐν πρᾶγμα ἐνθυμηθῆτε.

ΚΟΜΗΣ. Ὅποιον;

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀποποιηθεὶς.

ΚΟΜΗΣ. Ὑγίαινε, κύριε Χονδρέλλε.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Δὲν σὰς ὀδηγῶ μέχρι τῆς θύρας.

ΚΟΜΗΣ. Τὸ βλέπω κάλλιστα, καὶ δὲν εἶναι μόνον αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἰς σὰς εὐρίσκω ἀτοπον· ἀλλὰ θὰ εὕρω τὸν λογαριασμόν μου.

ΣΚΗΝΗ Δ΄.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ μόνος.

Ὅχι! ὄχι! δὲν θὰ ἔχῃς τὴν θυγατέρα ἢ μᾶλλον τὴν προίκα τῆς θυγατρὸς μου. Ἄς πάει νὰ τὸ θέλῃ ἡ κυρία Χονδρέλλου, ἥτις θὰ ὑπεχώρει εἰς ὅλα ἀρκεῖ νὰ ἔβλεπε τὴν κόρην τῆς ὑποκόμησσαν, ἀλλ' ἐγὼ!!... τοὺς βλέπεις ἐκεῖ νὰ νομίζουν ὅτι εἶναι διαφορετικὴ πλάσις ἀπὸ ἡμᾶς. Ἐὰν ἦναι δύο πλάσεις ὡς διατείνονται, οὗτοι εἶναι ἢ κακῆ. Ἀπεφάσισα νὰ τὸν ἀκούσω μέχρι τέλους. Ἀκοῦς ἐκεῖ ἡ εὐγένεια! Διαφορὰ δοθείσα κατὰ τύχην. Χαρὰ στοὺς εὐγενεῖς. Ἡθελα νὰ ἐγνώριζα ἐὰν οἱ πρόγονοί των δι' οὓς εἶναι τόσον ὑπερήφανοι, εἶναι σύμφωνοι νὰ ἔχωσι τοιούτους ἀπογόνους. Τέτοια σουράτια. Παράλογος πρόληψις. Ὄχι! εἶχε πολὺ δίκαιον ἐκεῖνος ὅστις ἔλεγε· «Οἱ θνητοὶ εἶναι ἴσοι, μόνη ἡ ἀρετὴ καὶ ὄχι ἡ καταγωγὴ κάμνει τὴν διαφορὰν.» (Προφέρων τοὺς λόγους τούτους ὁ Χονδρέλλος ἐξημμένος παρὰ πολὺ καὶ τυλισσόμενος μετὰ κομψότητος εἰς τὸν κοιτωνίτην του περιπατεῖ μὲ μεγάλα βήματα. Λαμβάνει κατόπιν τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀφεθὲν βιβλίον ὑπερ ἔλαβε προσποιηθεὶς ὅτι ἀναγινώσκει ὑψῶν τοὺς ὤμους· διὰ τὴν ἀδυναμίαν του, τὸ σκουπίζει μὲ τὴν χεῖρῖδα του, τὸ φυσσᾷ διὰ νὰ ἐκβάλῃ τὴν

κόνιν καὶ τὸ τοποθετεῖ εἰς τὴν βιβλιοθήκην του, τὴν ὁποίαν κλειδώνει καὶ λαμβάνει τὸ κλειδίον. Ἐξακολουθεῖ νὰ περιπατῇ ἐπαναλαμβάνων πολλάκις καὶ φωνάζων).

Μόνη ἡ ἀρετὴ καὶ ὄχι ἡ καταγωγὴ κάμνει τὴν διαφορὰν. Οἱ θνητοὶ εἶναι ὅλοι ἴσοι.

(Περιπατῶν ἴσταται εἰς τὸ παράθυρον ὅπερ βλέπει πρὸς τὸν κήπον καὶ παίξει μὲ τὰ δάκτυλα ἐπὶ τῆς ὑέλου συρίζων ἐν ᾧσμα. Αἴφνης παύει.)

ὦ Θεέ μου! Τί βλέπω! Ἡ θυγάτηρ μου εἰς τὸν κήπον. Συμπεριπατεῖ μετὰ τοῦ γραμματέως μου. Ἀδιακόπως αὐτὸς ὁ γραμματεὺς χάνει τὸν καιρὸν του, ὡς νὰ ἀνῆκεν εἰς αὐτὸν, ὡς νὰ μὴ τὸν πληρῶνω. Ὅγδοήκοντα φράγκα τὸν μῆνα διὰ νὰ περιπατῇ μὲ τὴν θυγατέρα μου εἰς τὸν ἥλιον τοῦ κήπου. Θὰ εὕρω ἄλλον εὐθυνότερον.

(Κτυπᾷ τὸν κώδωνα — ὁ Εὐσέβιος εἰσέρχεται).

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Εὐσέβιε, φώναξε τὸν Δημητράκη.

Ὁ Εὐσέβιος εἰσέρχεται.

Μὰ τί διάβολον κάμνει ἡ θυγάτηρ μου εἰς τὸν κήπον τόσον πρῶτ. Αὕτη δὲν ἐξήρχετο συνήθως τοῦ θαλάμου τῆς πρὶν τοῦ προγεύματος. Χάνει τὸν καιρὸν τῆς ὡς νὰ δύναται νὰ τὸν ἀγοράσῃ ἐκ νέου· ὁ καιρὸς εἶναι πολὺτιμος, λέγει ἡ παροιμία· πετᾷ ἀνεπαισθήτως.

(Ὁ Δημητράκης εἰσέρχεται)

(Ἐπεται τὸ τέλος).

Θ. Ι. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

2. Ο ΕΓΩΙΣΜΟΣ ΠΑΝΤΟΥ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΜΙΑΝ

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ — ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. ὦ! ὀρίσατε, κύριε.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Εἰς τὰς διαταγὰς σας, κύριε.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Κύριε. Ἐτοποθετήθητε εἰς τὸν οἶκόν μου μὲ ὀγδοήκοντα φράγκα κατὰ μῆνα; Διατὶ τοῦτο;

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Κύριε. Ἐλαβον τὴν τιμὴν νὰ εἰσέλθω εἰς τὸν οἶκόν σας ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ γραμματέως καὶ πληρέζουσίου ὑμῶν.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ὁ προκάτοχός σας δὲν ἐλάμβανεν εἰμὴ ἐξήκοντα. Μὲ τοὺς ἰδικούς σας ὄρους νομίζω ὅτι ἔχω πλειότερον δικαίωμα νὰ ἀπαιτῶ παρ' ὑμῶν τὴν ἀκρίβειαν.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Διατάξατε, κύριε. θέλετε ζῆλον πλειότερον, θέλετε τὴν ἀφοσίωσιν τῆς ἀφοσιώσεως τὴν πλέον ἀπόλυτον;

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Πολὺ καλὰ, πολὺ καλὰ, κύριε. ἀλλὰ δὲν ἤξεύρω ἐὰν διὰ νὰ μοῦ δείξετε ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν περιπατεῖτε εἰς τὸν κῆπον ἀντὶ νὰ ἦσθε εἰς τὴν ἐργασίαν σας. Εἶναι βέβαιον ὅτι τὸ τοιοῦτο δὲν προδίδει ἀκρίβειαν εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων σας.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ἐδίδα λογαριασμὸν εἰς τὴν δεσποσύνην διὰ τινὰ ἐντολὴν τὴν ὅποιαν μὲ ἐτίμησε διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης της.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Τὸ νὰ ἐκτελεῖτε τὰς παραγγελίας τῆς δεσποσύνης εἶνε τὸ καλλίτερον, ἀλλ' αὐταὶ δὲν πρέπει νὰ σᾶς κωλύουν ἀπὸ τὴν ἐκπλήρωσιν καθηκόντων.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Σᾶς ζητῶ συγγνώμην, Κύριε, βλέπετε... βλέπετε... σᾶς εἶπον ἐν ψεύδος.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ναί; τί;

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ἡ δεσποσύνη δὲν μοῦ ἔδωκεν οὐδεμίαν ἐντολήν.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. — Λοιπὸν τί ἐκάμνετε εἰς τὸν κῆπον.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Τρέμω ὄλος! ἀλλ' ὅπως δῆποτε τί νὰ εἶπω, κάλλιον σήμερον παρὰ μίαν ἄλλην ἡμέραν, ἐπειδὴ ὅπως καὶ ἂν ἦνε, θὰ τὸ εἶπω.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Τί τρέχει;

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ἀμα ἀνοίγω τὸ στόμα μου! ἡ γλῶσσά μου παγώνει.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Τί εἶνε αὐτό! Κύριε.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ἡ δεσποσύνη Ραλλοῦ....

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Λοιπὸν.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Λοιπὸν τὴν ἀγαπῶ, τὴν λατρεύω.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. ὦ θεέ μου!

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Θὰ σᾶς ἦμαι νιὸς ὅστις καὶ θὰ σᾶς ἐκτιμῶ καὶ θὰ σᾶς ὑπακούω.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. — Κύριε Δημήτριε, Λημονεῖτε.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. — Εἶμαι νέος ἀνευ περιουσίας, ἀλλὰ μὲ τὸ στήριγμά σας καὶ τὰς συμβουλὰς θὰ ἀποκαταστηθῶ. Ἀφ' ἑτέρου μία δραστηριότης ὑπερόριος εἰς τὰ συμφέροντά σας ἔσεται ἡ ἀνταμοιβὴ τῆς εὐγνωμοσύνης μου. Τὰς ὑποθέσεις σας θὰ τὰς θεωρῶ ὡς ἰδικὰς μου.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Τὸν βλέπεις ἐκεῖ! δὲν εἶνε τόσο ἀνοστος. Κύριε Δημήτριε, ἂς ὀμιλήσωμεν σπουδαίως. Ἐὰν ἐννόησα καλῶς τοὺς ἄσυναφείς λόγους σας, νομίζω ὅτι μὲ προτείνετε νὰ σᾶς δώσω τὴν θυγατέρα μου εἰς γάμον.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ναί! Κύριε, καὶ πιστεύσατε....

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ἄς τελειώνωμεν. Θέλω νὰ σᾶς ἀποδείξω μίαν μεγάλην ἀνεξικακίαν.

(Ὁ Δημητράκης τρέχει νὰ λάβῃ τὴν χεῖρα τοῦ Χονδρέλλου, καὶ πειράται νὰ τὴν φιλήσῃ. Ὁ Χονδρέλλος τὴν σύρει μὲ ὑπερήφανον ὕφος.)

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ναί! θέλω σᾶς δείξει τὴν μεγάλην ἀνεξικακίαν μου. Δὲν σᾶς διώκω τὴν στιγμὴν αὐτήν. Νὰ τελειώσετε τὸν μῆνά σας, τὸ τοιοῦτον σᾶς δίδει τὸν καιρὸν συγχρόνως νὰ εὑρετε μίαν θέσιν.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ἀλλά! Κύριε . . .

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Καὶ εἰς τὴν νέαν τοποθέτησίν σας, σὰς συμβουλεύω νὰ φανῆτε ὀλιγώτερον ὑπερήφανος, ἁπαιτητικός.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ἀλλά Κύριε! θὰ κάμω ὅπως καὶ ἡμεῖς. Διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς τιμιότητός μου θὰ κατασταθῶ πλούσιος, θὰ . . .

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ἄ! θέλετετε νὰ νυμφευθῆτε τὴν δεσποσύνην des Aulnaies. Μὰ δὲν εἶναι ἡμίσεια ὥρα ὅπου τὴν ἀπεποιήθην εἰς τὸν Κόμητα Κολοκύθαν, ὅστις, τὸ ἀκούεις, ἦλθε προσωπικῶς νὰ νὰ τὴν ζητήσῃ διὰ τὸν υἱὸν του. Ἐννοεῖτε λοιπὸν, πολὺ καλὰ πιστεύω, ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ τὴν δώσω εἰς τὸν υἱὸν ἐνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ἵπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν. Ὁχι! ἡ δεσποσύνη des Aulnaies δὲν εἶνε προωρισμένη νὰ γίνῃ Κυρία Δημητράκη Λιμπιρίκη, Κουρκουρίκη, ξεύρω πῶς λέγουν τὸν πατέρα σου.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Κύριε, ὁ πατήρ μου εἶνε εἰς τιμιώτατος ἄνθρωπος.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Τίς σοῦ λέγει τὸ ἐναντίον καὶ σὺ ἀκόμη, ἀκριβέ μου, εἶσαι εἰς τιμιώτατος ἄνθρωπος. Ὁλος ὁ κόσμος εἶνε τιμιώτατος. Ἀλλά . . . τέλος πάντων εἶνε τάξεις εἰς τὴν κοινωνίαν, εἶνε γένη . . . Καὶ αὐτὸ εἶνε τὸ δυστύχημα τούτου τοῦ καιροῦ, ὅτι ἕκαστος ζητεῖ νὰ ἐξέλθῃ τῆς σφαίρας . . . ὅτι ὅλα τὰ μέσα τὰ θεωροῦν θεμιτὰ διὰ νὰ φθάσουν εἰς τὸν σκοπὸν των· ὅτι ἕκαστος δὲν γνωρίζει τὴν κατωτέρα θέσιν του, οὔτε τὸν ἐγωϊσμὸν τοῦ ἄλλου. Εἶνε ἡ σαλάτα, (κουλουβάχατα) εἶνε ἡ σύγχυσις.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Κύριε.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ἀρκετὰ· ἀς παύσῃ περὶ τούτου ἡ ὀμιλία. Θὰ τελειώσετε τὸν μῆνά σας. Ἐν τούτοις, εἰὰν κατὰ τὰ διάστημα τῶν 20 ἡμερῶν ὅπου θὰ μείνετε ἐδῶ σκεφθῆτε ν' ἀπευθύνετε τὸν λόγον εἰς τὴν δεσποσύνην des Aulnaies, καὶ μόνον ὑψώσετε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς αὐτήν, θὰ ἀναχωρήσετε μετὰ πέντε λεπτά, χρόνος ἐπαρκῶν νὰ μαζώξετε ταῖς πένες σας καὶ τοὺς σουγιάδες σας.

[Ὁ Εὐσέβιος εἰσέρχεται.]

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Κύριε, τὸ πρόγευμα εἶνε ἔτοιμον.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Πρόσεξε, Κύριε Δημητράκη· καθίσατε ἐκεῖ εἰς τὸ γραφεῖόν μου, ἔχω δέκα ἐπιστολὰς δι' ἀντιγραφὴν. Ἀναπληρώσατε τὸν χρόνον ὃν ἐχάσατε. Θὰ τὰς ἔχετε ἐτοιμοὺς ἅμα μετὰ τὸ πρόγευμα.

[Δημητράκης μόνος.]

Ἄ! Ἡ δεσποσύνη Ῥαλλοῦ δὲν εἶνε ὀρισμένη νὰ γίνῃ Κυρία Δημητρίου Πιρικίδη. Ἄ! Ἐδιώχθην μόνον, διότι ἠθέλησα νὰ σκεφθῶ δι' αὐτήν. Αὐτὸ θὰ εἶπῃ ἄνθρωπος πλούσιος. Ἐμπορος πλουτήσας. Καὶ εἶνε καὶ ὑπερήφανος διὰ τοῦτο . . . περιουσία συναχθεῖσα με ψεύτικον μέτρον καὶ ἀπὸ πώλησιν καταπατιῶν ζαχάρων — Πῶς μὲ μετεχειρίσθη!! Καὶ διατί; — διότι δὲν εἶμαι πλούσιος. Θὰ γίνω — ἔχω θέλησιν — ἔχω ἰκανότητα (μὲ ἔμφασιν). Εἶνε καρδιά τιμίου νέου ἠτις πάλλει εἰς τὸ στήθος μου. Εἰς τίμιος νέος εἶνε ἴσος μὲ ὅλον τὸν κόσμον (θλίβει εἰς τὰς χεῖράς του τὰς δοθείσας ἐπιστολὰς καὶ τὰς ῥίπτει κατὰ γῆς).. Ναί! Θὰ γίνω πλούσιος . . . ὅταν ἀποφασίσω νὰ φερθῶ, καθὼς οἱ ἄλλοι . . . οὕτω συντέμνεται καὶ ἡ ὁδός . . . ὥστε νὰ νυμφευθῶ τὴν θυγατέρα ἐνὸς μυριοπλάτου. Ἀλλά μὲ ἀγαπᾷ! δὲν ἀπώλεσα τὸ πᾶν! — αἱ ἐναντιότητες θὰ σεβασθῶσι τὸν ἔρωτά μας — ἔρωτα, ὅστις εἶνε ἡ εὐτυχία μου, εἶνε ἡ ζωὴ μου — Ἄς σημειώσω αὐτὰς τὰς φράσεις διὰ νὰ τῆς γράψω (σημειοῦ λέγων ἔρωτος, ὅστις εἶνε ἡ εὐτυχία μου, ὅστις εἶνε ἡ ζωὴ μου) Θὰ τῆ ἐκφράσω τοὺς πόνους μου με στίχους συγγινητικούς. Ὁ ἔρωτος πλησιάζει τὴν συναινεσιν. Ὁ ἔρωτος κάμνει ἴσον τὸν ποιμένα καὶ τὸν μονάρχη. Ὁ ἔρωτος . . . δὲν τὸν ἔχω εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ἀλλ' ἔχω καὶ ἀρκετὸν, — ἐν τοσοῦτῳ θὰ τὴν καταστήσω εὐτυχῆ. Ἀγαπᾷ τοὺς στίχους — αἱ γυναῖκες ἀγαπᾶσι τοὺς στίχους — ἡ γλώσσα τῶν Θεῶν — θὰ κάμω στίχους. Ἐνθυμοῦμαι τὴν πρώτην μου κατὰκτησιν, κατέστρεψα μίαν γυναῖκα, τὴν ἔκαμα νὰ ἀφήσῃ τὸ πᾶν, οἰκογέ-

νειαν, σύζυγον, τέκνα, περιουσίαν, μὲ στίχους ἑκατὸν ἑβδομήκοντα πέντε δακτύλων. Εἶμαι φοβερὸς, ὅταν θέλω (ἐγείρεται, προχωρεῖ πρὸς τὴν γωνίαν, κυττάζει εἰς τὸν καθρέπτην, τακτοποιεῖ τὰ μαλλιά του.) Ὅποιαν ὑπεροψίαν ἔδειξεν αὐτὸς ὁ Ζαχαρέμπορος — ἡ φύσις μου ἔδωκε πνεῦμα, καὶ κάποιον ἐξωτερικὸν καλόν. — Νομίζω ὅτι αὐτὰ ἀξίζουν πλειότερον τῶν χρημάτων του. — Δὲν με νομίζει ἴσον του! . . . ἀλλ' εἶμαι ἀνώτερός του. — οὐτιδανὸν μέταλλον. — Ἐμπρὸς, ἄς κάμωμεν στίχους εἰς τὴν κόρην του. (Ἐπανακαθίζει εἰς τὸ γραφεῖον.) Ἀπελπισία . . . αὐτὸ δὲν εἶνε κακὸν ὡς τίτλος.

[Εἰσέρχεται ἡ Βιργινία μὲ μίαν σκοῦππν καὶ ἕν ξασκονιστήριον εἰς χεῖρας.]

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ καὶ κύριος ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Πῶς; εἰσθε ἐδῶ, Κύριε Δημητράκη.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Καὶ ὄχι διὰ πολλὰς ἡμέρας, θελκτικὴ Βιργινία.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Τί ἐννοεῖτε μὲ τοῦτο;

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ἐννοῶ ὅτι ἀπέρχομαι τῆς οἰκίας εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς διὰ νὰ μὴ ἐπανέλθω πλέον.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Σᾶς ἐδίωξαν.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ὅχι! μὰ σχεδόν· ὁ Κύριος Χρονδρέλλος, μὰ ἐγὼ δὲν ξιππάζομαι, ἔλαβεν ἕνα τόνου, ἕν ὕφος τὸ ὁποῖον δὲ μοῦ πρέπει. Ἐδωκα τὴν παραιτήσιν μου.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Ἀχ! Θεέ μου.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ἐξετέλεσα τὰς ὑποχρεώσεις μου μὲ τοὺς Κυρίους des Aulnaies, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ ἀρνηθῶσιν ὅτι ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς ἀνατροφῆς καὶ τῶν καλῶν συστατικῶν εἶμαι τὸ ὀλιγώτερον ἴσος των, καὶ ὅτι ἐχρεώσθουν νὰ μοῦ φέρωνται, ὅπως φέρονται μεταξὺ των ἄνθρωποι, καθὼς πρέπει. Ὁ τίμιος ποιμὴν εἶνε καλλίτερος ἀπὸ ἕνα πρίγγηπα κακόν.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Καὶ ἀναχωρεῖτε εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός.

[ΠΑΡΘΕΝΩΝ — ΕΤΟΣ Β'].

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Βέβαια εἰς τὸ τέλος, διότι δὲν ἐπεθύμουν νὰ τὸν ἀφήσω εἰς ἀρηχανίαν ἀναχωρῶν σήμερον.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Ἀκούσατε, Κύριε Δημητράκη. Μὲ εἶπετε πολλάκις ὅτι με ἀγαπᾶτε.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ναί! βεβαίως. Σᾶς ἀγαπῶ, θελκτικὴ Βιργινία.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Μέχρι τοῦδε ἀπέφευγον νὰ σᾶς ἀνταποκριθῶ, ἀλλὰ ἡ σημερινὴ εἰδησις με κάμνει νὰ ἀλλάξω σχέδιον! καὶ ἐγὼ ὡσαύτως σᾶς ἀγαπῶ, Κύριε Δημητράκη. Ἡ οἰκογένειά μου εἶνε τιμία, ὁ πατήρ μου εἶνε γεωργός, καὶ ἔκαμε καὶ μικρὰν κατάστασιν . . .

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Δὲν ἔχω ἀνάγκην τῶν ὄσων μοῦ λέγετε διὰ νὰ σὲ εὕρω ἀξιολάτρευτον, ἀκριβή μου Βιργινία. (Θέλκει νὰ τὴν ἁσπασθῆ).

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Δὲν εἶναι ἡ παρούσα στιγμή δι' ἀστεϊσμούς, Κύριε Δημητράκη. Ἄς ὀμιλήσωμεν σπουδαίως. Θὰ ἀναχωρήσετε ἐντεῦθεν ἅμα δυνηθῆτε, θὰ σᾶς δώσω μίαν ἐπιστολὴν εἰς τὸν πατέρα μου.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Μίαν ἐπιστολὴν εἰς τὸν πατέρα σας; . . . ἀλλὰ δὲν φοβεῖσθε μὴ καὶ ὑποψιασθῆ.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Ὅτι ἀνταγαπώμεθα;

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ναί!

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Μὰ αὐτὸ ἴσα ἴσα θὰ τὸν γράψω.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Δὲν ἐννοῶ.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Πῶς δὲν ἐννοεῖτε; Θὰ γράψω εἰς τὸν πατέρα μου ὅτι με ἐρωτεύεσθε.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ἀλλὰ θὰ δυσανεστηθῆ.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Ποσῶς, ποτέ. Θὰ τὸν περιγράψω τὰ καλὰ προτερήματα ὅσα ἀνεκάλυφα εἰς σέ. Θὰ τὸν εἶπω ὅτι νομίζω πῶς θὰ με καταστήσης εὐτυχῆ· καὶ . . . τὸ ὑπόλοιπον μένει εἰς σᾶς. Θὰ ὀμιλήσετε τοῦ πατρός μου.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ἀλλὰ! τί θέλεις νὰ εἶπω; . . . Δὲν εἶνε συνήθεια νὰ ἔχῃ ἐμπιστευτικούς τοὺς πατέρας εἰς οὗτου εἶδους ὑποθέσεις.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Τώρα καὶ ἐγὼ δὲν σνοῶ. Πῶς ἀνευ τούτου θέλεις ἢ ὑπόθεσις.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ἄλλὰ ποία ὑπόθεσις.
 ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Ποτὲ δὲν θὰ ὑπάγω ἐναντίου
 τῆς θελήσεως τῶν γονέων μου, καὶ ἀφ'
 ἑτέρου εἶμαι μόνον δέκα ἐννέα ἐτῶν, δὲν
 βιάζομαι.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ἐγὼ ἔχω ἐν σχέδιον τὸ
 ὁποῖον εἶνε καλλίτερον. Σὰς ἀγαπῶ, μὲ
 ἀγαπάτε. Ἀναχωρῶ τῆς οἰκίας, ἀλλὰ
 θὰ εὖρω εἰς ἄλλην τὴν θέσιν μου. Θὰ
 ἐξέρχεσθε τὴν Κυριακὴν. Λοιπὸν θὰ
 ἔρχεσθε νὰ μὲ βλέπετε πᾶσαι ἡμέραν
 ἐξόδου.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Νὰ πηγαίνω νὰ σὰς βλέ-
 πω... Ἄλλ' ἐγὼ δὲν λογαριάζω νὰ
 μείνω εἰς ὑπηρεσίαν οἴκου, ἅμα ὑπαν-
 δρευθῶ.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Πῶς ἅμα ὑπανδρευθῆς,
 μήπως σκοπεύετε νὰ ὑπανδρευθῆτε;

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Τί λέγετε, Κύριε Δημητράκη,
 τί εἶδους παιγνίδι παίζομεν; (μὲ ἀπο-
 ρίαν).

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. (μὲ ἔμφασιν) Τὸ θελ-
 κτικὸν παιγνίδι τοῦ ἔρωτος. (Θέλει νὰ
 τὴν φιλήσῃ).

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Ησυχάσατε. Λέγετε ὅτι μὲ
 ἀγαπάτε. Εἶμαι κόρη, εἶσθε νέος, οἱ
 γονεῖς μου μὲ ἀγαποῦν. εἰς βαθμὸν νὰ
 μὴ ἀρνηθοῦν τίποτε. Σὰς λέγω νὰ ὑπά-
 γετε νὰ ζητήσετε ἀπὸ τὸν πατέρα μου.
 Νομίζω ὅτι εἶμαι πολὺ ἐξηγημένον.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Σὲ βεβαιῶ, δὲν εἶναι πο-
 σῶς ἐξηγημένον. Τί ἔχει νὰ κάμῃ ὁ πα-
 τήρ σου διὰ τὰ μεταξὺ μας.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Σὰς τὰ ξαναλέγω. Δὲν ὑπαν-
 δρεύομαι, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ
 πατρός μου.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. (Γελῶν, καὶ μόλις δυνά-
 μενος ἐκ τοῦ γέλωτος νὰ ὁμιλήσῃ.) ὦ!
 Πρόκειται νὰ ζητήσω τὴν δεξιάν σας
 ἀπὸ τὸν κατασκευαστὴν τῶν ἡμερῶν σας;
 Ἄ! ἀκριβὸν μου τέκνον, δὲν ἐννοοῦν
 τοῦτο, εὐτροπή! νὰ ἀλυσσοδέσωμεν τὴν
 ἐλευθερίαν, ὁ γάμος σκοτῶνει τὸν ἔρωτα.
 Ὅχι! Ὅχι! ἀκριβεστάτη Βιργινία,
 μακρὰν δεσμῶν τοιοῦτων, δὲν ἔχομεν
 τάχα δεσμοὺς ἀνθέων, ὄχι... τὴν βλέ-
 πεις ἐκεῖ, πόσον εἶνε κουτὴ.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Καὶ τί λοιπὸν, κύριε, δὲν θέ-
 λετε νὰ μὲ νυμφευθῆτε.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Μὰ! ἀκριβὸν μου τέκνον,
 ἐπέρασεν ἡ μόδα, δὲν ὑπανδρεύονται πλέ-
 ον, κατηργήθη ὁ γάμος.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Διατί λοιπὸν πρὸ τριῶν μη-
 νῶν μὲ λέγετε ἀδιακόπως ὅτι μὲ ἀγα-
 πάτε;

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Ἐπειδὴ σὲ ἀγαπῶ.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Λοιπὸν... τότε...

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Λοιπὸν τότε, ἐὰν ὡσαύ-
 τως μὲ ἀγαπάτε, δὲν ἔχομεν ἀνάγκην
 τῆς συγκαταθέσεως οὐδενός, διὰ νὰ ἀπο-
 λαύσωμεν τελείαν εὐτυχίαν.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Λοιπὸν τότε πηγαίνετε εἰς
 τὸν πατέρα μου.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Βλέπεις ἐκεῖ τὴν ἐπιμο-
 νήν της. Ἐμπρὸς, ἀκριβὸν μου παιδί, ἄς
 πηδήσωμεν αὐτὸν τὸν φράκτην. Ἐχῶ
 εἰς τὴν ἀπόλυτον θέλησίν σας ἔρωτα,
 ὅσον καὶ ἂν θέλετε, τὸν πλεον τρυφε-
 ρὸν ἔρωτα τέλος πάντων, ἀριθμὸς πρῶ-
 τος, ἀλλ' εἶμαι ἐχθρὸς τοῦ γάμου, σὰς
 ἀγαπῶ! Δὲν ὑπάρχει ἀντικείμενον τὸ
 ὁποῖον νὰ ἀγαπῶ ὅπως σὰς... καὶ αὐτὸ
 θὰ εἶπη συμβίωσις, ἀγάμου μὲ ἄγαμον.
 Σπουδαίως εἶπέτε μου, ποῦ ἐλάβετε αὐ-
 τὴν τὴν βλακώδη τοῦ γάμου ιδέαν.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Δὲν βλέπω ὅμως καὶ τὸ ἀλ-
 λόκοτον τῆς ιδέας μου.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. Παῦσε πλεον, μικρά
 μου παιδοῦλα, μὴ σκέπτεσαι ἐπ' αὐτοῦ
 πλέον.

[Ἐισέρχεται ὁ Εὐσέβιος.]

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Κύριε Δημητράκη, ὁ κύριός
 μας σὰς περιμένει εἰς τὴν αἴθουσαν
 τοῦ φαγητοῦ.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ. ὦ! Θεέ μου! καὶ αἱ ἐπι-
 στολαί του. (Συνάξει τὰς κατὰ γῆς ἐπι-
 στολάς, τὰς τευτῶνει, καὶ τὰς διορθῶ-
 νει μὲ τὸ μανίκι του.) Πρέπει ὅπωςδή-
 ποτε νὰ εὖρω ἐν ψεῦδος καταβαίνων
 τῆς κλίμακος. Εἶνε τεσσαράκοντα βαθμί-
 δων μὲ δίδουν καιρὸν πλειότερον τοῦ δέ-
 οντος. Ἄ! ἡ πτωχὴ Βιργινία. Εἶνε σὲ
 βεβαιῶ νόστιμος μὲ τὰς ιδέας της.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Κυρία Βιργινία, ἐπεθύμου
 νὰ σὰς ὁμιλήσω. Θὰ ξαναβῶ μόλις πε-
 ραιωθῆ τὸ πρόγευμα.

[Ἀπέρχεται.]

ΣΚΗΝΗ Ζ΄.

BIRGINIA μόνη.

BIRGINIA. Ἄ! τώρα ἐννοῶ! δηλαδή ὁ κύριος Δημητράκης δὲν δύναται νὰ μὲ ὑπανδρευθῆ, καθόσον εἶνε μεγάλος κύριος. Μόνον καταδέχεται νὰ ρίψη ἐπ' ἐμοῦ ἐκ τοῦ ὕψους τῆς τάξεώς του βλέμματα τινα ἐρωτικά. Ἐνας ὑπαλληλίσκος μὲ 80 φράγκα τὸν μῆνα, μολονότι τὸν διώκουν, καὶ κύριος οἶδε. Εἶνε ἀπίστευτον ἐπειδὴ ἔχει μισὴ πήχη τσόχα, ἥτις σκεπάζει τὴν ράχιν του καὶ μίαν roba camera δὲν ἤξεύρω μὲ πόσα μπαλώματα, νομίζει ὅτι κατὶ εἶνε, φαντάζεται ὅτι εἶνε ἀνωτέρας τάξεως τῆς θυγατρὸς ἐνὸς τιμίου γεωργοῦ. Ὡς εἰάν μίαν νέα τιμίας οἰκογενείας δὲν εἶνε ἴση μὲ ὅλον τὸν κόσμον. Ὁ κύριος Δημητράκης μ' εὐρίσκει φαντασμένην, ἐπειδὴ θέλω νὰ τὸν νυμφευθῶ. Ἐνας ὑπάλληλος διωγμένος δὲν δύναται νὰ καταβῆ μέχρις ἐμοῦ. Φοβεῖται μὴ ἐξευτελισθῆ. Ἄλλ' ἐγὼ ἤθελον ἐξευτελισθῆ. Μὲ προξενεῖ οἶκτον.

ΣΚΗΝΗ Η΄.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ καὶ BIRGINIA

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Εἰσθε πολὺ καλῆ, διότι μὲ περιμεῖνατε.

BIRGINIA. Νὰ σοῦ εἰπῶ εἰλικρινῶς, οὔτε τὸ ἐσκέφθην, καὶ σὲ βεβαιῶ ἔμεινα τυχαίως. Πρέπει νὰ βιασθῶ νὰ τελειώσω τὴν δουλειάν μου. (Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς σκηνῆς σκουπίζει σύρει καὶ ξαναθέτει τὰ ἐπιπλα, ξεσκονίζει.)

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Εἶνε ἀληθές, κυρία Βιργινία, ὅτι θὰ ὑπανδρευθῆτε μὲ τὸν ἵπποκόμον; (Ἀναστενάζει ἐκ βάθους καὶ δυνατά.)

BIRGINIA. Τίς σὰς τὸ εἶπεν! Ποῖος εἶναι ὁ ἵπποκόμος;

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Ὁ ἵπποκόμος τοῦ κυρίου Ῥαῦμόνδου.

BIRGINIA. Καλὲ, τί λέγεις;

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Ναί!

BIRGINIA. Ποῖος σοῦ εἶπε αὐταῖς ταῖς ἀνοηταῖς, κύριε Εὐσέβιε; ψεῦδος.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Πῶς δὲν εἶνε ἀληθές. Δὲν θὰ τὸν ὑπανδρευθῆτε;

BIRGINIA. Ἐγὼ νὰ ὑπανδρευθῶ τὸν ἵπποκόμον τοῦ κυρίου Ῥαῦμόνδου, ἕνα ὑπηρέτην ἵππων, ὅστις δὲν ἔχει παρὰ τὴν θέσιν του, τὸν ὁποῖον δύναται αὐριον νὰ διώξουν καὶ νὰ εὔρεθῆ εἰς τὸν δρόμον. Θεέ μου, σ' εὐχαριστῶ! Δὲν εἶμαι τόσον τρελλή, ὥστε κἂν νὰ τὸ σκεφθῶ. τὸ ἀγρικῆτιν τοῦ πατρός μου εἶνε καθαρὸν κτῆμα του, καὶ δὲν θὰ μὲ ὑπανδρεύσῃ, χωρὶς νὰ μὲ δώσῃ μίαν κόφφα μὲ ρούχα καὶ προῖκα χρηματικῆν.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Ὡ κυρία Βιργινία, μὲ τὸ πρόσωπόν σας δὲν ἔχει ἀνάγκη τις οὔτε ἀπὸ κόφφαν οὔτε ἀπὸ προῖκα. Λοιπὸν εἶμαι πολὺ εὐτυχῆς, διότι δὲν εἶνε ἀληθὴς ἡ ὑπανδρεία σου.

BIRGINIA. Εἰς τί δύναται νὰ σὰς ἐνδιαφέρῃ τοῦτο, κύριε Εὐσέβιε; (Τὸν σπρώχνει συγχρόνως λαμβάνουσα τὴν ὀπισθεν αὐτοῦ καρέκλαν ὅπως τὴν σκουπίσῃ.)

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Ἐχω μερικὰς οικονομίας, κυρία Βιργινία, κάμει. Ἐχω δύο χιλιάδας φράγκα. Ἐχω ἐπίσης καὶ ἕνα ἐξάδελφον ὅστις μὲ ὑπεσχέθη νὰ μὲ βοηθήσῃ νὰ κάμω ἐμπόριον.

BIRGINIA. Τόσο καλλίτερα γιὰ σὰς, κύριε Εὐσέβιε.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Καὶ διὰ σὰς ὡσαύτως, εἰάν τὸ θελήσετε.

BIRGINIA. Πῶς καὶ δι' ἐμὲ, κύριε Εὐσέβιε.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Ἐάν θελήσετε νὰ γίνετε, κυρία Εὐσεβίου, θὰ ἦσθε ἡ κυρία καὶ ἐμοῦ καὶ τῆς περιουσίας μου.

BIRGINIA. Οὐδὲ τὸ σκέπτεσθε, κύριε Εὐσέβιε. . . βεβαίως;

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Ἀπ' ἐναντίας, τὸ σκέπτομαι καὶ παρὰ πολὺ. Καὶ κοντεύω μάλιστα νὰ γίνω βλάξ δι' αὐτό. Καμμιά φορὰ λησμονῶ, κοντεύω νὰ χάσω τὸν νοῦν μου. Ὡς ἐκ τούτου ἐπιπλήχθην πολλὰ καὶ εἰάν ἐξακολουθήσῃ, ἴσως μὲ διώξῃ ὁ κύριος des Aulnaies.

BIRGINIA. Λοιπὸν εἰάν τὸ σκέπτεσθε, φροντίσατε νὰ μὴ τὸ σκέπτεσθε.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Καὶ διατί;

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Ἐπειδὴ... (Μένεισιωπηλή.)
ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Ἐπειδὴ... δὲν εἶνε ἀπάν-
τησις.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Εἶνε ἡ καλλιτέρα, καὶ δὲν
δίδω ἄλλην.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Μὲ φαίνεται μολαταῦτα, κυ-
ρια Βιργινία, ὅτι, ὅταν ἕνας ἄνθρωπος
τῆς αὐτῆς τάξεως καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπαγ-
γέλματος σᾶς κάμνη μίαν ἔντιμον πρό-
τασιν, τὸ ὀλιγώτερον ποῦ δύνασθε νὰ
κάμετε μὴ θέλουσα, εἶνε νὰ εὔρετε κα-
λὴν πρόφασιν.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Δὲν σᾶς λέγω διατί δὲν θέλω,
καθόσον ἴσια ἴσια ἢ πρόφασις εἶνε καλὴ,
καὶ διὰ τοῦτο θὰ σᾶς δυσαρεστήσῃ.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Δέγετε πάντοτε.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Μὰ τὴν πίστιν μου, ἐπειδὴ
ἐπιμένετε τόσο, τόσο χειρότερα γιὰ
σᾶς, κύριε Εὐσέβιε, ἐγὼ δὲν δύναμαι
νὰ ὑπανδρευθῶ μὲ μελαψόν.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Μὲ ἐκλαμβάνετε διὰ μαῦρον,
κυρία.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Σᾶς ἐκλαμβάνω ὅτι εἰσθε,
κύριε Εὐσέβιε. Ἴδου ὁ καθρέπτῃς. Κυτ-
ταχθῆτε.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Πῶς! Ἀποποιεῖσθε λοιπὸν
διότι τὸ χρῶμά μου ἔχει ὀλίγην διαφο-
ρὰν χρώματος ἀπὸ τὸ ἰδικόν σας.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Εἰπέτε πολλὴν, κύριε Εὐ-
σέβιε.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Τὸ αἷμα τὸ ὁποῖον τρέχει εἰς
τὰς φλέβας μου εἶνε ἐπίσης κόκκινον ὡς
τὸ ἰδικόν σου, ἢ καρδιά μου εἶνε ἀγαθὴ
ὡς ἡ ἰδική σου. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐγεννή-
θην πλησιέστερα τοῦ ἡλίου παρά σᾶς,
μὲ ὑποθέτετε κατώτερόν σας, ἀλλὰ τὰ
φρούτα τὰ ὁποῖα εἶνε πλέον χρωματι-
σμένα ἀπὸ τὸν ἡλιον εἶνε τὰ καλλίτερα.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Ὅσα λέγετε εἶνε πιθανώτα-
τα, κύριε Εὐσέβιε, ἀλλ' αὐτὸ ποῦ σᾶς
εἶπον εἶνε πεποιθήσις, καὶ πιθανὸν νὰ
μὴ ἦτο καὶ σκέψις μου, ἀλλ' ὁ πατήρ
μου δὲν θὰ δώσῃ ποτὲ τὴν συγκατά-
θεσιν του.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Πῶς ἕνας χωρικός.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ. Νά! χωρικός, ἐπειδὴ τὸ λέ-
γετε, ἀλλὰ λευκός.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Φθάνει.

ΒΙ. ΓΙΝΙΑ. Καὶ τὸ ὑστερον δὲν ἔχει αἰ-

μα νέγρου εἰς εἰς τὰς φλέβας του. Ἰ-
γίαινε. (Ἐξέρχεται).

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. (μόνος). Ἀνόητος φυλὴ.
Τιμιότης, καλὴ καρδιά, ἔρωσ, αὐτὰ δὲν
εἶνε τίποτε, ἐπειδὴ εἶμαι μιγᾶς. Στὸ
διάβολον ζῶα. (Ἐξέρχεται).

(Ἡ σκηνὴ πίπτει, καὶ παρουσιάζεται ἑτέρος
εἰς ἣν φαίνεται εἰσπέρχόμενος ὁ Εὐσέβιος, κατόπιν
τοῦ τῷ ὁ Νέγρος Ἀπολλων.)

ΣΚΗΝΗ Θ'.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ καὶ ΑΠΟΛΛΩΝ.

ΑΠΟΛΛΩΝ. (κτυπᾷ εἰς τοὺς ὤμους τὸν
Εὐσέβιον) Μπά! σὲ ζητῶ παντοῦ, ἐχά-
λασα τὸν κόσμον, Κύριε Εὐσέβιε, διὰ
νὰ ἔλθῃς νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ καταϊβά-
σουμε τὰ ξύλα ἀπὸ κάρρο τὸ ὁποῖον
ἔστειλαν, ἔλα ὀργίγωρα.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Ἀπόλλων! Δὲν σοῦ δίδω τὸ
δικαίωμα νὰ μὲ κτυπᾷς εἰς τὸν ὤμον,
καὶ πρέπει νὰ μὲ ὀμιλῇς ὄχι μὲ τόσο
θάρρος, τὸ ἀκούεις; Νὰ ἦνε ἡ τελευ-
ταία φορὰ καθ' ἣν σὲ τὸ λέγω.

ΑΠΟΛΛΩΝ. Δὲν σᾶς ὀμιλῶ, νομίζω,
ἀπρεπῶς, κύριε Εὐσέβιε, σᾶς ὀμιλῶ,
καθὼς ὀμιλοῦν δύο καλοὶ σύντροφοι.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. Δὲν εἶμεθα οὔτε καλοὶ οὔτε
κακοὶ σύντροφοι. Ἀπόλλων, ἔχεις ὀρι-
σμένην τὴν δουλειάν σου, καὶ ἐγὼ τὴν
ὑπηρεσίαν μου. Δὲν εἶμεθα ποσῶς σύντρο-
φοι. Σημείωσε ὅτι ἂν δὲν ἦμεθα εἰς τὴν
Γαλλίαν, δὲν ἠθελες τολμᾷ νὰ μὲ ὀμι-
λῃς, ὅπως τὸ κάμνεις. Ἦθελες κάμει
γνωριμίαν μὲ ἕνα καλὸ στιλιάρι. Νὰ
μὴ σοῦ τὰ ξαναειπῶ πλέον. Μὴ λησμο-
νήσῃς ἄλλοτε τὸ σέβας ὅπερ μὲ χρεω-
στεῖς, βρωμάραπα, γαῖδουρονέγρο.

[Ἐξέρχεται.]

ΣΚΗΝΗ Ι'.

ΑΠΟΛΛΩΝ μόνος.

ΑΠΟΛΛΩΝ. Νέγρος! Νέγρος! Δὲν εὐρί-
σκουν ἄλλο ἀπ' αὐτὸ νὰ λέγουν. Νομί-
ζουν ὅτι ἐπειδὴ ἔχω χρῶμα μαῦρον δὲν
εἶμαι διὰ τοῦτο ἄνθρωπος, καθὼς αὐτοί.

Καὶ αὐτοὶ οἱ καταραμένοι μελαψοὶ, εἶνε πλέον λευκοὶ, ἀπὸ τῶν καταραμένους λευκοῦς. Δηλαδή, ἐπειδὴ οἱ παππάδες μας λέγουν ὅτι ὁ διάβολος εἶνε ἄσπρος, νομίζω ὅτι εἶνε μελαψός. Μὰ ἂν ἦνε ἔτσι, τότε δὲν βλέπω γιατί νὰ ἀφήσω τὴν πατρίδα μου καὶ τὰς γαίας μου, νὰ ἀλλάξω τὴν θρησκείαν μου καὶ νὰ πάρω τὴν χριστιανικὴν, ἣτις διδάσκει τὴν ἰσότητα, διὰ νὰ μὲ μεταχειρίζονται τοιοῦτοτρόπως... Νέγρος!... ναί! σκάστε εἶμαι Νέγρος... ἔπειτα... κάλλιον Νέγρος παρὰ μελαψός, τὸ ὀλιγώτερον ἢ μάννα μου ἢτον γυναῖκα τοῦ πατέρα μου. Ἐνῶ οἱ μελαψοὶ εἶνε σχεδὸν πάντοτε παιδιὰ μούλικα, ἢ μιᾶς ἀστεφάνωτης. Ἀγαπῶ καλλίτερα νὰ ἦμαι μαῦρος παρὰ λευκός. Εἰς τὸν Θεὸν μπροστὰ δὲν εἶνε οὔτε μαῦροι οὔτε ἄσπροι. Ὁ Θεὸς δὲν εἶνε οὔτε ἄσπρος, οὔτε μαῦρος, ὁ Θεὸς εἶνε φῶς, εἶνε ἥλιος. Ἐνώπιόν του εἶμεθα ὅλοι τὸ ἴδιον, ἴσοι. — Ποιὸς πάλι κτυπᾷ τὴν πόρτα.

[Μισοανοίγει τὴν θύραν.]

(Μία φωνή.) Ἐνας πτωχὸς τυφλός, ὅ,τι σὰς φωτίσῃ ὁ Θεός.

ΑΠΟΛΛΩΝ. Καὶ ἄλλος πάλιν. — Ἐκεκουμπίσου, δὲν δίδουν ἐδῶ. Δὲν θὰ ξεγλυτώσουμε πλέον ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ψωρανθρώπους.

[Σπρώχνει μὲ δόνημα τὴν θύραν ἢ σκηνὴ ἀλλάσσει.]

ΣΚΗΝΗ ΙΑ΄.

[Εἰς τὸν δρόμον εἰς τυφλὸς παίζων κλαρινέτο καὶ ὀδηγούμενος ἀπὸ σκύλου. — Εἰς κουτσός πτωχὸς ἀκουμβῶν εἰς πατερίτσας.]

ΤΥΦΛΟΣ. Γιὰ γαϊδούρια αὐτοὶ οἱ ὑπηρέται — τὰ τεμπελώσκηλα — Σοῦ μιλοῦν χειρότερα ἀπὸ τ' ἀφεντικά τους. (Παίζει κλαρινέτο κυττάζων πρὸς τὴν οἰκίαν) — Ποῖος εἶνε ἐκεῖ.

ΧΩΛΟΣ. Εἰς συνάδελφος.

ΤΥΦΛΟΣ. Εἰς τυφλός.

ΧΩΛΟΣ. Ὅχι! ἓνας κουτσός.

ΤΥΦΛΟΣ (μὲ περιφρητικὸν τόνον.) Ἄ! εἶνε ἓνας κουτσός· ξεύρεις, κουτσέ, μουσική.

ΧΩΛΟΣ. Γιὰ νὰ σοῦ εἰπῶ, τάχα γιατί

παίζεις τὴν τσαμποῦνα περηφανεύεσαι ὠραῖο λαλούμενον, ξεκουφαίνει κείνους ποῦ τ' ἀκοῦν καὶ στραβώνει ὅσους τὸ παίζουν. Περηφανεύεσαι τάχα γιατί εἶσαι στραβός; καὶ ποῖος δὲν εἶνε λιγάκι στραβός; — Ἐγὼ εἶμαι κουτσός, ἀλλ' ὄχι, καθὼς οἱ ἄλλοι κουτσοί. Ἐχω δίπλωμα νὰ κάμνω τὸν πτωχόν, ἔχω χαρτὶ μὲ τὴν ὑπογραφήν τοῦ δημάρχου καὶ μὲ τὴν βουῖλλα τοῦ ὑπουργοῦ, τὸ καταλαβαίνει, καὶ κάμνω τὸ ἐμπόριον σὰν τίμιος ἄνθρωπος. Βέβαια, κύριε μουζικάντη. Δὲν ἀλλάξω τὴν κουτσαμάρα μου μὲ τὴν στραβομάρα σου, διότι θὰ μὲ γελοῦν κάθε στιγμή. Σοῦ συγχωρῶ τὸ φέρσιμό σου καὶ τὴν ἀγνωθία σου, γιατί εἶσαι στραβούλιακας.

[Ὁ τυφλὸς θυμώσας, γυρεύει ἓνα γύρω του νὰ πιάσῃ τὸν χωλόν, ἔπειτα σηκώνει τὸ βόταλον του καὶ κατὰ λάθος κτυπᾷ τὸν σκύλον του.]

(Ἐκ τῶν τοῦ Alphonse Karr.)

Μετάφρασις Θ. Ι. ΚΟΛΟΚΟΤΙΩΝΗ